

Gorzów Wlkp., 18 lutego 2026 r.

PS-VIII.431.28.2025.MDzi

Pani

Alicja Łoćocka - Czaplą

p.o. Kierownika

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Świdnicy

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t.: Dz.U. z 2025 r., poz. 49) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. z 2015 r., poz. 1477) - Zespół kontrolny w składzie:

1. **Magdalena Dziadas** - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 347 - 1/2025 z dnia 27 listopada 2025 r. – przewodnicząca Zespołu kontrolnego;
2. **Marta Kujawa** - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 347 - 2/2025 z dnia 27 listopada 2025 r. – członek Zespołu kontrolnego

przeprowadził czynności kontrolne w okresie od 4 grudnia 2025 r. do 1 lutego 2026 r., w tym jeden dzień (tj. 4 grudnia 2025 r.) w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej ul. Długa 85/1, 66-008 Świdnica.

Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego Rocznym Planem Kontroli na 2025 rok. Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

Zakresem kontroli objęto sposób realizacji wybranych zadań gminy z zakresu wspierania rodziny.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 grudnia 2024 r. do 4 grudnia 2025 r.

Dokonano wpisu do książki kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w obecności Pani Kamili Anteckiej – specjalisty pracy socjalnej w GOPS Świdnica, zastępcy p.o. Kierownika jednostki, posiadającej pisemne upoważnienie (przedstawione kontrolującym w dniu kontroli) p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy do reprezentowania jednostki w sprawie kontroli problemowej dot. sposobu realizacji zadań Gminy z zakresu wspierania rodziny

W szczególności ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Kwalifikacje i szkolenia asystenta rodziny.
2. Tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej.

3. Zaangażowanie w interdyscyplinarne działania służące reintegracji rodzin przeżywających problemy w sprawowaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej.
4. Realizację zadań asystenta rodziny, określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2023 r. poz.1923 ze zm., Dz.U. z 2024 r. poz. 1829), zwanej dalej ustawą „Za życiem”.

Do oceny powyższych zagadnień przyjęto:

- dokumenty udostępnione kontrolującym w dniu kontroli w siedzibie kontrolowanego tj. 4 grudnia 2025 r.,
- dokumenty udostępnione kontrolującym oraz dodatkowe wyjaśnienia pisemne p.o. Kierownika, przekazane za pośrednictwem poczty elektronicznej 31.12.2025 r., 12.01.2026 r., 13.01.2026 r., 22.01.2026 r., 28.01.2026 r., 29.01.2026 r.,
- dokumentację pozyskaną z Centralnej Aplikacji Statystycznej za II półrocze 2024 r. oraz I półrocze 2025 r., tj.: resortowe sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz jednorazowe sprawozdanie pod nazwą: Informacja o rodzinach z bezradnością opiekuńczo-wychowawczą i poradnictwie koordynowanym przez asystentów w ramach ustawy „Za życiem”.

Podczas czynności kontrolnych dokonano analizy wybranych losowo 4 rodzin objętych opieką asystenta rodziny z uwagi na trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, tj.: *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902).

Akta kontroli: 1 - 385

Ocena skontrolowanej działalności:

1.1. Kwalifikacje asystenta rodziny¹

Na podstawie przedłożonej podczas kontroli dokumentacji ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy zatrudniał:

- 1 asystenta rodziny (nr 1), tj. od 3 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r., w wymiarze czasu pracy 0,20 etatu, tj. 32 godziny miesięcznie, umowa zlecenie, ukończone studia wyższe magisterskie na kierunku pedagogika w specjalności wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, studia wyższe magisterskie na kierunku psychologia;
- 1 asystenta rodziny (nr 2) tj. od 3 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r., w wymiarze czasu pracy 0,20 etatu tj. 32 godzin miesięcznie, umowa zlecenie, ukończone studia wyższe magisterskie na kierunku pedagogika w specjalności resocjalizacja.

Asystent rodziny nr 1 i nr 2 posiadali w aktach osobowych dokument potwierdzający weryfikację z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

Na podstawie analizy dokumentacji, Zespół kontrolujący stwierdził, że zatrudniony asystent rodziny nr 1 i nr 2 (w okresie objętym kontrolą) spełniali wymagania kwalifikacyjne, zgodnie z przepisem ustawy.

Akta kontroli: 21, 37-43, 361-364,358,

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

---

¹ art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t.: Dz.U. z 2025 r., poz. 49)

1.2. Uczestnictwo asystenta rodziny w szkoleniach podnoszących kwalifikacje

W toku kontroli zbadano kwestię systematycznego podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny nr 1 i nr 2 w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, a w szczególności przez udział w szkoleniach oraz samokształcenie². Na podstawie dokumentacji oraz otrzymanych (30 grudnia 2025 r.) wyjaśnień pisemnych od p.o. Kierownika kontrolowanej jednostki, ustalono, że cyt: „Pracodawca nie organizował ani nie delegował asystenta rodziny nr 1 i nr 2 na szkolenia zewnętrzne i wewnętrzne, mające na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych, jednakże w analizowanym okresie nie wystąpiły okoliczności uzasadniające skierowanie pracownika na takie szkolenia. Ponadto przyczyną braku organizacji oraz delegowania pracownika na szkolenia był niedostatek środków finansowych w budżecie pracodawcy, który uniemożliwił realizację działań szkoleniowych w analizowanym okresie. W przyszłym roku tj. 2026 r. przewidziano i zaplanowano przeprowadzenie szkoleń dla asystenta rodziny”.

Zespół kontrolny stwierdził, że asystent rodziny nr 1 i nr 2 w okresie objętym kontrolą nie podnosił swoich kwalifikacji. Zgodnie z przepisem ustawy asystent rodziny jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie.

Akta kontroli: str.: 21, 37-43

W kontrolowanym obszarze stwierdzono istotne uchybienie polegające na:

- braku podnoszenia przez asystenta rodziny kwalifikacji (w okresie objętym kontrolą) w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie.

1.3 Obejmowanie rodzin opieką asystenta rodziny³

Na podstawie przesłanych przez jednostkę kontrolowaną danych pozyskanych z Centralnej Aplikacji Statystycznej za II półrocze 2024 r. oraz I półrocze 2025 r., tj.: resortowego sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, ustalono, że:

- asystent rodziny nr 1 w II półroczu 2024 r. współpracował narastająco z 10 rodzinami (stan na dzień 31.12.2024 r.) - z czego z 4 rodzinami – zakończył współpracę (3 rodziny ze względu na osiągnięcie celów, 1 rodzina ze względu na zaprzestanie współpracy),
- asystent nr 2 w I półroczu 2025 r., współpracował z 12 rodzinami (z żadną z rodzin nie zakończył współpracy) – stan na dzień 30.06.2025 r.

Na podstawie analizy otrzymanych powyższych danych, biorąc pod uwagę liczbę godzin pracy asystenta rodziny w trakcie każdego miesiąca tj. 32 godziny (wynikające z zatrudnienia, tj. 0,20 etatu) ustalono, że asystent rodziny (nr 1 i nr 2) mógł mieć pod opieką max. 3 rodziny. W związku z powyższym Zespół kontrolny stwierdził, że asystent rodziny nr 1 i nr 2 przekroczyli ustawowy limit liczby rodzin przypadających na jednego asystenta zgodnie z przepisem ustawy.

W ocenie zespołu kontrolnego nadmierne obciążenie asystenta rodziny liczbą rodzin objętych wsparciem (w szczególności w 2025 r. asystenta rodziny nr 2) mogło znacznie

² art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t.: Dz.U. z 2025 r., poz. 49)

³ art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t.: Dz.U. z 2025 r., poz. 49)

ograniczać możliwość realizacji pracy asystenckiej w pełnym zakresie przewidzianym w ustawie.

Zaleca się podjęcie pilnych działań organizacyjnych i kadrowych mających na celu zapewnienie, aby liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny nie przekraczała limitu określonego w ustawie, np. dostosowanie liczby zatrudnionych asystentów rodziny do faktycznych potrzeb jednostki, zwiększenie wymiaru czasu pracy do pełnego etatu itp.

Akta kontroli: str.: 27-32,361-372, 366-372

W kontrolowanym obszarze stwierdzono istotne uchybienie polegające na:

- przekroczeniu ustawowego limitu rodzin przypadających na jednego asystenta rodziny zgodnie z przepisem prawa.

1.4 Plan pracy z rodziną⁴.

Asystent rodziny powinien sporządzić, a następnie systematycznie modyfikować plan pracy z rodziną, który opracowywany jest we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Plan pracy z rodziną obejmuje wykaz koniecznych do zrealizowania działań, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty.

Na podstawie analizy akt 4 rodzin (za okres objęty kontrolą) ustalono: *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902).

W toku czynności kontrolnych ustalono, że w dokumentacji 4 rodzin analizowanych podczas kontroli, znajdowały się sporządzone przez asystenta rodziny plany pracy z rodziną. Formularze te były sporządzone indywidualnie dla każdej z rodzin. Odnośnie do terminowości opracowania dokumentacji stwierdzono, że plan pracy z rodziną dla rodziny nr 1 został sporządzony na okres od stycznia do czerwca 2025 r., podczas gdy rodzina nr 1 złożyła pisemny wniosek/zgodę na współpracę z asystentem dopiero w lutym 2025 r. Powyższe świadczy o sporządzeniu planu pracy z rodziną przed formalnym przystąpieniem rodziny do współpracy, co jest sprzeczne z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym asystent opracowuje plan pracy we współpracy z członkami rodziny i w porozumieniu z pracownikiem socjalnym. Nie jest możliwe wspólne planowanie działań i realizacja planu w okresie, w którym rodzina nie wyraziła jeszcze formalnej zgody na asystenturę. Kolejne plany pracy z rodziną (dla rodziny nr 1) były sporządzone - terminowo zgodnie z zapisem ustawy, tj. na okres nieprzekraczający 6 miesięcy. Dla rodzin nr 2,3,4 plany pracy z rodziną były sporządzone po formalnym przystąpieniu tych rodzin do współpracy z asystentem rodziny, na ich wniosek oraz kolejno modyfikowane zgodnie z zapisem ustawy, tj. na okres nieprzekraczający 6 miesięcy.

Zespół kontrolny ustalił, że wszystkie formularze były opracowane wg jednakowego wzoru dla wszystkich rodzin (nr 1,2,3,4). Sporządzone formularze zawierały w treści informacje m.in.: datę sporządzenia i okres obowiązywania dokumentu, danych osobowych rodziny, asystenta rodziny. Każdy z analizowanych formularzy zawierał wyznaczony cel główny, cele szczegółowe, działania szczegółowe do realizacji, wyznaczony termin oceny planu pracy z rodziną, własnoręczne podpisy rodziny, asystenta rodziny, pracownika socjalnego, kierownika jednostki. Analiza dokumentacji wszystkich planów pracy z rodziną dla rodzin

---

⁴ art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t.: Dz.U. z 2025 r., poz. 49)

nr 1,2,3,4 wykazała, że wyznaczone działania do realizacji przez rodzinę były opracowane indywidualnie, adekwatnie do sytuacji i potrzeb tych rodzin. Przy wyznaczonych działaniach nie wskazywano, miejsca oraz osób odpowiedzialnych za realizację wyznaczonych działań (np. kurator zawodowy, pracownik socjalny, pedagog, szkolny, psycholog, terapeuta, szkoła, poradnia, przychodnia lekarska itp.) i terminów ich wykonania. Niewskazywanie w planach pracy z rodziną terminu, miejsca oraz osób odpowiedzialnych za realizację wyznaczonych działań ogranicza możliwość oceny skuteczności pracy z rodziną. Powyższe narusza istotę planu pracy z rodziną, jako narzędzia realizacji ustawowych zadań asystenta rodziny. Zaleca się przy tym korzystanie ze wzorów dokumentacji i materiałów opracowanych w "Asystenturze Rodziny – rekomendacjach metodycznych i organizacyjnych" opracowanych przez Izabelę Krasiejko. W trakcie analizy dokumentacji wszystkich rodzin, z którymi była prowadzona praca asystenta, kontrolujący stwierdzili, że w okresie objętym kontrolą asystent rodziny nie sporządzał żadnych okresowych ocen sytuacji rodziny. Ponieważ przepis mówi o opracowaniu ocen „nie rzadziej niż co pół roku”⁵, w okresie podlegającym kontroli, rodziny nr 1,2,3 i 4, które współpracowały z asystentem rodziny – powinny mieć sporządzone okresowe oceny sytuacji rodziny, tj.:

- rodzina nr 1 – współpraca z asystentem rodziny od 5 lutego 2025 r.- brak jednego dokumentu okresowej oceny sytuacji rodziny;
- rodzina nr 2 – współpraca z asystentem rodziny od 4 grudnia 2024 r. - brak dwóch dokumentów okresowej oceny sytuacji rodziny;
- rodzina nr 3 – współpraca z asystentem rodziny od 23 sierpnia 2024 r. - brak dwóch dokumentów okresowej oceny sytuacji rodziny;
- rodzina nr 4 – współpraca z asystentem rodziny od 21 lutego 2025 r. - brak jednego dokumentu okresowej oceny sytuacji rodziny.

Ustalono, że na dzień kontroli asystent rodziny prowadził nadal współpracę z ww. rodzinami.

Asystent rodziny sporządza ocenę sytuacji rodziny w której opisuje m.in.: działania podjęte w ramach opracowanego planu pracy z rodziną, ocenia, czy zostały osiągnięte (lub nie) cele zapisane w planie. Okresowa ocena sytuacji rodziny jest dokumentem, który pokazuje stopień realizacji planu pracy z rodziną i stanowi podstawę do decyzji o m.in.: kontynuowaniu planu pracy z rodziną, aktualizacji planu pracy z rodziną - zmianie wyznaczonych celów i działań do realizacji, zakończeniu usług asystenta rodziny – jeśli cele zostały osiągnięte lub współpraca z rodziną jest bezskuteczna. Zgodnie z przepisem asystent rodziny sporządza dokument a następnie przekłada do podpisu Kierownikowi jednostki. W aktach rodzin nr 1,2,3 i 4 znajdowała się dokumentacja sporządzona przez asystenta rodziny pn." sprawozdanie z realizacji planu pracy z rodziną", która stanowi odrębny dokument o różnym celu i zakresie od dokumentu okresowej oceny sytuacji rodziny. Ww. dokument sprawozdania odnosi się do stopnia wykonania działań zaplanowanych w planie pracy z rodziną, którego celem jest pokazać konkretne realizacje działań zapisanych w planie pracy z rodziną, tj. co dokładnie zrobiono. Natomiast dokument okresowej oceny sytuacji rodziny stanowi szerszą analizę aktualnego funkcjonowania rodziny oraz efektów udzielanego wsparcia dla danej rodziny, którego celem jest ustalenie, czy dotychczasowe działania przyniosły rezultaty i co dalej – kontynuować pomoc, zmodyfikować ją, zakończyć współpracę albo zaplanować kolejny

---

⁵ art. 15 ust. 1 pkt 15) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t.: Dz.U. z 2025 r., poz. 49)

plan.

Reasumując, brak wskazanych ocen stanowi nieprawidłowość i Zespół kontrolny zwraca uwagę, aby jak najszybciej wdrożyć systematyczne ich przygotowanie. Kontrolujący sugerują korzystanie przez asystenta rodziny przy sporządzaniu dokumentów z rekomendowanej przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej publikacji Izabeli Krasiejko⁶.

Akta kontroli: str.: 52-360

W kontrolowanym obszarze stwierdzono uchybienie polegające na:

- 1. sporządzaniu planu pracy z rodziną przed formalnym przystąpieniem rodziny do współpracy, niewskazywaniu w planach pracy z rodziną, miejsca oraz osób odpowiedzialnych za realizację wyznaczonych działań i terminów ich wykonania,**
- 2. niesporządzaniu okresowej oceny sytuacji rodziny dla każdej rodziny.**

Zespół kontrolny rekomenduje, aby:

- 1. Korzystać ze wzorów dokumentacji i materiałów opracowanych rekomendacji przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn.: „Asystentura Rodziny – rekomendacje metodyczne i organizacyjne” Izabeli Krasiejko, Warszawa 2016 r.⁷**

1.5 Placówki wsparcia dziennego⁸

Z analizy informacji zawartych w sprawozdaniach rzeczowo – finansowych za okres objęty kontrolą wynika, że na terenie gminy Świdnica - nie funkcjonowały placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. W wyjaśnieniach pisemnych z 30 grudnia 2025 r., Kierownik kontrolowanej jednostki poinformował cyt.: „Przyczyną braku placówek wsparcia dziennego na terenie gminy Świdnica są przede wszystkim:

- ograniczone środki finansowe w budżecie gminy, które uniemożliwiły utworzenie i utrzymanie placówek tego typu,
- niewystarczające zainteresowanie mieszkańców korzystaniem z usług placówek wsparcia dziennego, co skutkowało brakiem odpowiedniej liczby kandydatów do objęcia opieką,
- brak odpowiedniej infrastruktury lokalowej spełniającej wymagania ustawowe i sanitarne,
- trudności organizacyjne związane z zapewnieniem kadry specjalistycznej oraz odpowiedniego systemu wsparcia.

Gmina podejmuje działania zmierzające do poprawy sytuacji, w szczególności poprzez monitorowanie potrzeb mieszkańców w zakresie wsparcia dziennego, poszukiwania możliwości pozyskania środków zewnętrznych (np. z funduszy unijnych, programów rządowych), współpracę z organizacjami pozarządowymi i instytucjami powiatowymi w celu stworzenia warunków do powstania placówek wsparcia dziennego w przyszłości". Kontrolujący zapoznali się z programem wspierania rodziny, sporządzonym dla tego obszaru na lata 2025 – 2027, w którym uwzględniono wśród zdefiniowanych potrzeb – utworzenie placówki wsparcia dziennego. Na podstawie przestanych przez jednostkę

⁶ I.Krasiejko: Asystentura Rodziny. Rekomendacje metodyczne i organizacyjne. Warszawa 2016.

⁷ MRPiPS Asystentura Rodziny – rekomendacje metodyczne i organizacyjne – Izabela Krasiejko, Warszawa 2016

⁸ art. 18, art. 176 pkt 3 lit. c, art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t.: Dz.U. z 2025 r., poz. 49)

kontrolowaną danych pozyskanych z Centralnej Aplikacji Statystycznej za II półrocze 2024 r. oraz I półrocze 2025 r., tj.: „informacja o rodzinach z bezradnością opiekuńczo – wychowawczą (...)" ustalono, że na terenie gminy Świdnica wykazano:

- 20 rodzin z bezradnością opiekuńczo – wychowawczą (w tym ogółem 44 dzieci) – dane za II półrocze 2024 r.,
- 23 rodziny z bezradnością opiekuńczo – wychowawczą (w tym ogółem 35 dzieci) – dane za I półrocze 2025 r.

Reasumując, na podstawie ww. informacji – kontrolujący uważają za zasadną potrzebę utworzenia placówki wsparcia dziennego na terenie gminy Świdnica.

Ponadto Zespół kontrolny zwraca uwagę, że prowadzenie placówek wsparcia dziennego należy do zadań gminy nałożonych ustawą. Należy podkreślić, że zajęcia w świetlicach stanowią znaczną pomoc dla rodziców borykającym się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, gdyż pozwalają na wartościowe zagospodarowanie dzieciom wolnego czasu poza zajęciami szkolnymi czy w weekendy. Ten rodzaj wsparcia w gminie może mieć wpływ na spadek umieszczania małoletnich dzieci w pieczy zastępczej.

Zespół kontrolny stwierdził, że w okresie objętym kontrolą jednostka nie prowadziła placówki wsparcia dziennego na terenie gminy Świdnica oraz nie zapewniała w nich miejsc dla dzieci.

Akta kontroli: 21-23, 27-32, 45-51, 366-372

W kontrolowanym zakresie stwierdzono istotne uchybienie, polegające na:

- niezapewnianiu dzieciom z terenu gminy miejsc w placówce wsparcia dziennego działającej w oparciu o zapisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

1.6 Zapewnienie wsparcia dla rodzin będących w kryzysie przy wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej⁹

W dniu kontroli Kierownik jednostki w pisemnych wyjaśnieniach poinformowała, że rodziny zamieszkujące na terenie gminy Świdnica objęte są wsparciem Ośrodka, a w szczególności rodziny z dziećmi (objęte wsparciem asystenta rodziny). Rodziny te mogą skorzystać z bezpłatnych konsultacji świadczonych przez specjalistów zatrudnionych w GOPS, tj. psychologa dla dorosłych, psychologa dla dzieci, terapeuty ds. uzależnień. Ci specjaliści świadczą swoje usługi stacjonarnie w GOPS (umawiani są przez pracownika jednostki telefonicznie), a w razie potrzeby także w środowisku zamieszkania rodziny. Ponadto w Urzędzie Gminy Świdnica, osoby zainteresowane mogą skorzystać z bezpłatnych porad prawnych. Asystent rodziny współpracujący z rodzinami i dziećmi, borykającymi się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz będącymi w kryzysie – informuje o możliwości skorzystania z ww. bezpłatnych usług specjalistów także poza jednostką tj.:

- Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Ośrodka Profilaktyki i Pomocy Psychiatrycznej „Relacja" w Zielonej Górze – wsparcie psychiatryczne, psychologiczne i psychoterapeutyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- Poradni „Pozytywka" w Zielonej Górze,
- Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze,
- Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Zielonej Górze,
- Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonej Górze,

---

⁹ art. 9,10 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t.: Dz.U. z 2025 r., poz. 49)

- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W toku czynności kontrolnych w jednostce, Kierownik Ośrodka przedstawiła kontrolującemu wykaz udzielonych (w okresie objętym kontrolą), usług specjalistycznych dla rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny z jednostki. Na podstawie analizy ww. wykazu oraz akt w teczkach 4 rodzin (notatki służbowe, karty pracy) ustalono, że: *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902).

W dniu kontroli jednostka kontrolowana nie posiadała indywidualnej strony internetowej Ośrodka, umożliwiającej zamieszczanie szczegółowych informacji (wraz z danymi teleadresowymi) dot. oferowanej pomocy i wsparcia specjalistycznego (na terenie gminy i poza gminą) dla mieszkańców gminy, będących w kryzysie i poszukujących ww. specjalistycznego wsparcia. Zespół kontrolny ustalił, że Ośrodek za pośrednictwem strony https://swidnica.zgora.pl/PL/strona_glowna/ w pozycji menu Biuletynu Informacji Publicznej w zakładce pn." jednostki organizacyjne" i kolejno w zakładce „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej” zamieszczał ogólne informacje dot. jednostki. Natomiast zespół kontrolny stwierdził brak zamieszczanych informacji, a w szczególności w łatwo dostępnej zakładce dla osób mogących posiadać trudności w obsłudze komputera - dot. oferowanego przez jednostkę wsparcia specjalistycznego dla rodzin będących w kryzysie.

W toku czynności kontrolnych dokonano oceny funkcjonowania rodzin wspierających na terenie gminy Świdnica. Kierownik kontrolowanej jednostki w wyjaśnieniach pisemnych (w dniu kontroli) poinformowała, że na terenie gminy Świdnica w okresie objętym kontrolą nie funkcjonowały rodziny wspierające formalne. Pomimo podejmowanych przez pracowników jednostki (w tym asystenta rodziny) prób, mających na celu zachęcić osoby, tj. rodziny, znajomych itp. (rodzin z którymi współpracuje asystent rodziny) do zostania rodziną wspierającą formalną – brak było chętnych osób (preferowały pozostać w formie anonimowej). Jednostka za pośrednictwem ww. Biuletynu Informacji Publicznej w ogólnej zakładce" aktualności" zamieściła informacje dot. zasad funkcjonowania rodziny formalnej, warunków jakie należy spełniać. Brak było załączonych niezbędnych druków do pobrania, tj. wniosek, procedury, oświadczenie dla kandydata.

Reasumując, Zespół kontrolny stwierdził, że w okresie objętym kontrolą jednostka zapewniała wsparcie specjalistyczne i poradnictwo dla rodzin będących w kryzysie przy wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Prowadziła działania w celu pozyskania rodzin wspierających na terenie gminy. Niemniej jednak Zespół rekomenduje zintensyfikowanie działań w celu pozyskiwania rodzin wspierających, działających w sposób formalny. Bardzo istotne jest bowiem, aby rodziny w potrzebie, poza pomocą asystenta rodziny, mogły również liczyć na wsparcie we własnym środowisku. Ponadto, kontrolujący uważają za zasadne utworzenie indywidualnej (czytelnej dla osób mających trudności w obsłudze komputera) strony internetowej Ośrodka, z odrębnymi zakładkami dla każdego z obszarów oferowanego wsparcia specjalistycznego przez jednostkę na terenie gminy (a także przez inne z poza gminy jednostki) – zawierające szczegółowe informacje teleadresowe.

Akta kontroli: str.: 21-23, 33-36, 358-360

**W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.
Zespół kontrolny rekomenduje, aby:**

- zintensyfikować działania w celu pozyskiwania rodzin wspierających, których status jest uregulowany, zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. Zaangażowanie w interdyscyplinarne działania służące reintegracji rodzin przeżywających problemy w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych ¹⁰

2.1. Uczestnictwo w posiedzeniach zespołów ds. okresowej sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz uczestnictwo w sporządzaniu planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej¹¹.

Na podstawie dokumentacji 4 losowo wybranych rodzin (nr 1,2,3,4) Inspektorzy kontrolujący stwierdzili, że *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902) ze względu na ewentualną zmianę zarządzeń opiekuńczych i powrotu do domu rodzinnego. Ze względu na odległość asystent rodziny nie brał osobiście udziału w ww. posiedzeniach, natomiast był w regularnym kontakcie z *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902) co potwierdzają pisma przesyłane z jednostki kontrolowanej dot. aktualnej sytuacji bytowej rodziny i braku możliwości powrotu dziecka do domu rodzinnego. Z uwagi na fakt braku władzy rodzicielskiej rodziny *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902).

Akta kontroli: 21-23, 33-36, 358-360

W kontrolowanym zakresie nie stwierdzono uchybień.

2.2. Opiniowanie ws. dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej¹²

W przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynęło 18 miesięcy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej lub dyrektor placówki opiekuńczo – wychowawczej powinien wnioskować do Sądu o wydanie zarządzeń opiekuńczych wobec dziecka celem uregulowania sytuacji prawnej. Analiza akt 4 teczek rodzin (nr 1,2,3,4) wykazała, że *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902).

Reasumując, w okresie objętym kontrolą w przypadku dzieci *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902) nie wystąpił obowiązek wnioskowania do Sądu o wydanie zarządzeń opiekuńczych wobec tych dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Akta kontroli: 23-32, 52-360

W kontrolowanym zakresie nie stwierdzono uchybień.

---

¹⁰ art. 47 ust. 6 i 7, art. 8 ust. 1 pkt 7 oraz art. 100 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t.: Dz.U. z 2025 r., poz. 49)

¹¹ art.15 pkt 18 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t.: Dz.U. z 2025 r., poz. 49)

¹² art. 47 ust. 7, art. 100 ust. 4a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t.: Dz.U. z 2025 r., poz. 49)

3. Koordynowane wsparcie dla kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”¹³

Podczas czynności kontrolnych dokonano analizy dokumentacji, tj. wykazu osób korzystających ze wsparcia asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”, jednorazowego sprawozdania pn.: „Informacja o rodzinach z bezradnością opiekuńczo - wychowawczą i poradnictwie koordynowanym przez asystentów w ramach ustawy „Za życiem” (II półrocze 2024 r., I półrocze 2025 r.). Ustalono, że w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły do jednostki wnioski o wsparcie asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem” oraz nie wypłacono świadczeń w tym zakresie. Asystent rodziny oraz pracownicy socjalni z kontrolowanej jednostki, podczas kontaktu z klientami w jednostce lub w środowisku ich zamieszkania, przekazują informacje dot. zasad i możliwości skorzystania ze ww. wsparcia „Za życiem”. Jednostka kontrolowana nie posiada opracowanej indywidualnej strony internetowej Ośrodka, a wszelkie informacje są zamieszczane na BIP Gminy Świdnica. Jednostka za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej https://swidnica.zgora.pl/PL/strona_glowna/ w zakładce pn.: „aktualności” zamieściła informacje dot. m.in.: procedur, zasad, wskazówek, danych teleadresowych oraz wniosków o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia. W ww. zakładce nie załączono katalogu możliwego wsparcia oraz wzoru zaświadczeń lekarskich, niezbędnych w przypadku złożenia przez wnioskodawcę wniosku. Zespół kontrolny uważa, że zamieszczane przez jednostkę informacje na BIP Gminy Świdnica odnośnie wszystkich obszarów wspierająco – pomocowych oferowanych przez Ośrodek, a w szczególności ustawy „Za życiem”, są trudnodostępne dla klienta, mającego problem z obsługą komputera (trudności z wyszukiwaniem na stronie konkretnych informacji z danego obszaru). Utworzenie osobnej, konkretnej i łatwo dostępnej indywidualnej strony internetowej Ośrodka, wprowadzenie powyższych rozwiązań wpłynęłoby pozytywnie na wizerunek jednostki, jako otwartej i przyjaznej interesantom (dla mniej zaawansowanych użytkowników). Zdecydowanie poprawiłoby również przejrzystość i dostępność realizowanych działań i oferowanych usług, w szczególności „Za życiem”. Kierownik jednostki poinformowała, że w chwili obecnej prowadzone są działania, mające na celu przekształcenie jednostki kontrolowanej w Centrum Usług Społecznych (CUS) i zostanie utworzona nowa indywidualna strona internetowa Ośrodka, zawierająca konkretne i szczegółowe informacje dot. działalności i oferowanych usług jednostki.

Akta kontroli: 358-360, 33-36

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zespół kontrolny rekomenduje, aby:

- na stronie BIP Gminy Świdnica w zakładce aktualności GOPS Świdnica w obszarze „Za życiem” załączyć katalog możliwego wsparcia oraz wzory zaświadczeń lekarskich niezbędnych w przypadku złożenia przez wnioskodawcę wniosku.

---

¹³ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2023 r. poz.1923 ze zm., Dz.U. z 2024 r. poz. 1829),

WNIOSKI:

Nie stwierdzono uchybień w zakresie:

1. Kwalifikacji asystenta rodziny.
2. Zapewniania wsparcia dla rodzin będących w kryzysie przy wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.
3. Uczestnictwa w posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka oraz uczestnictwa w sporządzaniu planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.
4. Opiniowania ws. dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
5. Koordynowania wsparcia dla kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".

W kontrolowanym obszarze stwierdzono istotne uchybienie polegające na:

1. Braku podnoszenia przez asystenta rodziny kwalifikacji (w okresie objętym kontrolą) w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie.
2. Przekroczeniu ustawowego limitu rodzin przypadających na jednego asystenta rodziny zgodnie z przepisem prawa.
3. Niezapewnieniu dzieciom z terenu gminy miejsc w placówce wsparcia dziennego, działającej w oparciu o zapisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W kontrolowanym obszarze stwierdzono uchybienie polegające na:

1. Sporządzaniu planu pracy z rodziną przed formalnym przystąpieniem rodziny do współpracy, niewskazywaniu w planach pracy z rodziną, miejsca oraz osób odpowiedzialnych za realizację wyznaczonych działań i terminów ich wykonania.
2. Niesporządzaniu okresowej oceny sytuacji rodziny dla każdej rodziny.

Za powstałe uchybienia odpowiedzialność ponosi Kierownik jednostki.

Przyczyną uchybień w realizacji zadań może być:

- niestosowanie się do przepisów ustawy,
- brak udziału pracowników w szkoleniach i podnoszeniu kwalifikacji.

Skutkiem powyższych działań kontrolowanej jednostki mogą być:

- nieprawidłowości w sporządzaniu dokumentacji,
- niewywiązywanie się należycie z obowiązków służbowych,
- wypalenie zawodowe,
- niezapewnieniu rodzinom adekwatnej pomocy i wsparcia w sytuacji kryzysowej powodującej umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Zalecenia pokontrolne:

Mając na uwadze stwierdzone uchybienia, na podstawie art.197d cytowanej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 13.2 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli, **zalecam:**

1. Podjąć działania w celu zapewnienia dla asystenta rodziny systematycznego podnoszenia kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie.
2. Podjąć działania w celu nieprzekraczania ustawowego limitu rodzin przypadających na jednego asystenta rodziny, zgodnie z przepisem prawa.
3. Zapewnić dzieciom z terenu gminy miejsca w placówce wsparcia dziennego, działającej w oparciu o zapisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
4. Sporządzać plan pracy z rodziną chronologicznie z formalnym przystąpieniem rodziny do współpracy, z uwzględnieniem miejsca oraz osób odpowiedzialnych za realizację wyznaczonych działań i terminów ich wykonania.
5. Sporządzać okresową ocenę sytuacji dla każdej z rodzin.

Rekomendacje:

W celu usprawnienia w przyszłości działań jednostki kontrolowanej, **rekomenduję:**

1. Zintensyfikować działania w celu pozyskiwania rodzin wspierających, których status jest uregulowany, zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Korzystać ze wzorów dokumentacji i materiałów opracowanych rekomendacji przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn.: „Asystentura Rodziny – rekomendacje metodyczne i organizacyjne” Izabeli Krasiejko, Warszawa 2016 r.
3. Na stronie BIP Gminy Świdnica - w zakładce aktualności GOPS Świdnica w obszarze „Za życiem”- załączyć katalog możliwego wsparcia oraz wzory zaświadczeń lekarskich, niezbędnych w przypadku złożenia przez wnioskodawcę wniosku.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t.: Dz.U. z 2025 r., poz. 49) oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

Jednostka kontrolowana jest **zobowiązana w terminie 30 dni od otrzymania zaleceń pokontrolnych do poinformowania wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.**

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których:

- egzemplarz nr 1 przekazano Kierownikowi jednostki kontrolowanej
- egzemplarz nr 2 wraz z aktami kontroli pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki Społecznej
Magdalena Dziadas

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki Społecznej
Marta Kujawa

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Grażyna Jelska

Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej